

ISPMN
INSTITUTUL PENTRU STUDIAREA
PROBLEMELOR MINORITĂȚILOR
NAȚIONALE

400697 Cluj Napoca
Str. Gavril Muzicescu, nr. 5
Tel: 0364 103 154; 0364 116 261
Fax: 0364 103177
E-mail: office@ispmn.gov.ro
www.ispmn.gov.ro

Nyelv, identitás, többnyelvű lét és oktatáspolitikák
2009. június 19-20, Jakab Antal Tanulmányi Ház, Csíkszereda (Csíksomlyó)

Limbă, identitate, multilingvism și politici educaționale
19-20 iunie 2009, Casa de Studii „Jakab Antal”, Miercurea-Ciuc (Șumuleu-Ciuc)

PROGRAM

2009. június 19.
19 iunie 2009

9.00-9.30 **Köszöntőbeszéd**
Deschidere festivă

9.30-10.00	Kontra Miklós	Globalizáció, magyar nyelvi kisebbségek és nyelvpolitika Globalizare, minorități lingvistice maghiare și politici lingvistice
------------	----------------------	--

Téma: Oktatáspolitiká és nyelvtudás
Tema: Politici educaționale și competență lingvistică

Moderátor/ Moderator: Murvai László

10.10-10.30	Ștefan Gencărau	Limbă și cunoaștere Nyelv és megismerés
10.35-10.55	Mihaela Gheorghe	Despre rolul gramaticii în didactica limbii materne A nyelvtan szerepe az anyanyelvoktatás módszertanában
11.00-11.20	Csernicskó István Ferencz Viktoria	Az ukrajnai oktatáspolitiká és a kárpátaljai magyar felsőoktatás Politici educaționale în Ucraina și învățământul superior de limba maghiară în Ucraina Subcarpatică
11.25-11.45	Mandel Kinga	Kárpáti románok oktatási esélyei a Pilis völgyében Șansele educației romilor vorbitori de limba romanes din zona Pilis

11.50-12.10. Kávészünet/Pauză de cafea

Téma: A kétnyelvűség dimenziói
Tema: Dimensiunile bilingvismului

Moderátor/ Moderator: Kontra Miklós

12.10-12.40	Horváth István	Kétnyelvűség: dominanciaváltás és nyelvváltás a romániai magyaroknál Bilingvism: alternarea dominanței de competență lingvistică și substituirea lingvistică la maghiarii din România
12.45-13.05	Lengyel Zsolt	Szóasszociációs vizsgálatok anyanyelvi tanulságai Concluziile unui studiu bazat pe asocieri lexicale prin raportare la limba maternă
13.10-13.30	Tódor Erika Mária	Kétnyelvűség, jelentésrepresentáció és az iskola Bilingvismul, constituirea sensului și instrucția școlară
13.35-13.55	Sorbán Angella	Kétnyelvűség és munkaerőpiac. Az erdélyi magyar diplomások munkaerőpiaci helyzetéről Bilingvismul și piața forței de muncă. Poziția pe piața forței muncii a maghiarilor transilvăneni licențiați

14.00-15.00 Ebéd/ Prânz

1. terem/ sala 1

Téma: Kétnyelvűség: nyelvoktatás, nyelvhasználat
Tema: Bilingvismul: predarea și utilizarea limbilor

Moderátor/ Moderator: Cserniczkó István

15.00-15.20	Balázs Lajos	A román nyelv magyar iskolákban való tanításának vélt és valós dilemmái Dileme și pseudo-dileme ale predării limbii române în școlile cu limbă de predare maghiară
15.25-15.45	Murvai Olga	Bilingvismul instituțional între drept și practică Intézményes kétnyelvűség a jog és gyakorlat között
15.50-16.10	Pál Enikő	Dificultăți în însușirea limbii române de către vorbitorii ne-nativi de limba română - în special în ceea ce privește identificarea și utilizarea corectă a cazurilor A román nyelv elsajátításának nehézségei, a nem román ajkú beszélők esetében- különös tekintettel az esetek helyes használatára
16.15-16.35	Mihaela Bucin	Limbă și identitate Nyelv és identitás

2. terem (szinkronfordítás)- sala 2 (traducere simultană)

Téma: Kétnyelvűség: szociolingvisztikai és neurolingvisztikai megközelítések
Tema: Bilingvism: abordări sociolingvistice și neurolingvistice

Moderátor/ Moderator: Ștefan Gencărau

15.00-15.20	Batizan Emese	(Két)Nyelvhasználat egy erdélyi szörvány településen Practici (bi-)lingve într-o comunitate maghiară de diasporă din Transilvania
15.25-15.45	Elena Buja	Aspecte ale bilingvismului în rândul studenților moldoveni ce studiază în România A Romániában tanuló Moldáviai egyetemi hallgatók kétnyelvűségének vonzatairól
15.50-16.10	Bíró Béla	Bilingvism și relativism cultural în lumina noilor rezultate din domeniul neuro-biologiei Kétnyelvűség és kulturális relativizmus az új neuro-biológiai kutatások fényében
16.15-16.35	Vincze László	Nyelvhasználati szokások és a média Tipare de uz lingvistic și mass-media

- 16.40-17.00: Beszámolók a délutáni szekciók előadásairól
Sumarul lucrărilor pe secțiuni (Csernicskó István, Ștefan Gencărau)
- 17.00-19.00 Séta Csíksomlyón/ Vizită în Șumuleu Ciuc
Idegenvezető/Ghid: Orbán Zsolt

Téma: Nyelvi jogok a közigazgatásban
Tema: Drepturi lingvistice în administrația publică

Fő meghívottak/ Invitați: Borboly Csaba, Markó Attila
Moderátor/ Moderator: Horváth István

19,00-19,20	Meghívottak	
19,20-19,30	Horváth István, Vitos Katalin	A kisebbségi nyelvi jogok használata önkormányzati szinten (felmérés eredményeinek bemutatása) Aplicarea drepturilor lingvistice minoritare la nivelul administrației publice locale (prezentarea concluziilor cercetării)
19,30-19,40	Benő Attila, Mohácsék Magdolna	Ügyintéző 2 projekt bemutatása (kétnyelvű típusnyomtatványok az önkormányzatokban és állami intézményekben) Ügyintéző 2 - Prezentarea proiectului de traducere a formularelor tipizate bilingve (româno-maghiare) utilizabile în instituțiile administrative

19,40-19,50	Horváth István	<i>A dekoncentrált intézmények magyar nyelvhasználata</i> c. projekt bemutatása Prezentarea proiectului: <i>Folosirea limbii maghiare în instituțiile deconcentrate</i>
-------------	-----------------------	---

20. 00 Fogadás
Recepție

2009. június 20.

1. terem, sala 1

Téma: Anyanyelvi nevelés
Tema: Educația în limba maternă

Moderátor/Moderator: Lengyel Zsolt

9.00-9.20	Pletl Rita	Az erdélyi magyar diákok fogalmazási képességének színvonala Nivelul competenței de compunere de texte al elevilor maghiari din Transilvania
9.25-9.45	Gergely Erzsébet	Írásbeli kommunikációs készségek és tantervi követelmények székelyföldi végzős diákok dolgozataiban Cerințe curriculare și competența de creare de texte în lucrările elevilor din secuime din clasele terminale
9.50-10.10	Baty Szilvia	Egy szóasszociációs vizsgálat eredményei a kárpátaljai magyar általános iskolások körében Rezultatele unui studiu cu privire la asocierile lexicale ale elevilor maghiari din Ucraina Subcarpatică
10.15-10.35	Márku Anita	<i>Mindig legyen érvényes a történeted.</i> Kétnyelvűségi hatások és kommunikációs stratégiák a kárpátaljai magyarok körében pszicholingvisztikai aspektusból Analiza psiholingvistică a strategiilor de comunicare bilingvă a maghiarilor din Ucraina Subcarpatică
10.40-11.00	Sárosi Márdirosz Krisztina-Mária	A romániai és a magyarországi intézményrendszer különbségéből fakadó fordítási problémákról Dificultăți de corespondență terminologică în traducere (din română în maghiară) datorate diferenței dintre sistemele instituționale din România și Ungaria

2. terem (szinkronfordítás), sala 2 (traducere simultană)

Téma: Nyelv és identitás
Tema: Limbă și identitate

Moderátor/Moderator: Balázs Lajos

9.00-9.20	Andreia Maxim	Majorități și minorități în oglindă Többség és kisebbség tükörben
9.25-9.45	Paliga Sorin	Câteva considerații pe tema mitului națiunilor Néhány gondolat a nemzetek mítoszáról
9.50-10.10	Mircea Breaz	Limbă, reprezentare și identitate. Asupra funcției conceptuale a tautologiei Nyelv, reprezentáció és identitás. A tautológia szerepéről a fogalomalkotásban
10.15-10.35	Ciocian Maria Nicoleta	Dimensiuni ale existenței. Români și maghiari – conviețuire și cultură Az együttlét dimenziói. Románok és magyarok - együttélés és kultúra
10.40-11.00	Simona Indreica	Cuplurile interetnice și comunicarea culturală Etnikailag vegyes párok kapcsolatok és kulturális kommunikáció

11.00-11.30 Kávészünet/ Pauză de cafea

11.30-12.00 Beszámoló a délelőtti szekciók előadásairól

Sumarul lucrărilor pe secțiuni (Lengyel Zsolt, Balázs Lajos)

12.30-13.30 Ebéd/ Prânz

1. terem (szinkronfordítás), sala 1 (traducere simultană)

Téma: Nyelv, kisebbségi és többségi együttélés
Tema: Limbă, coexistență minoritară și majoritară

Moderátor/Moderator: Andreia Maxim

13.30-13.50	Calușer Monica Ádám Gábor	Monitorizarea implementării Cartei Europene a Limbilor Regionale sau Minoritare în România A Kisebbségi és Regionális Nyelvek Európai Chartája romániai alkalmazásának monitorizálása
13.55-14.15	Fodor László	Az interkulturális nevelés időszerűsége és az emberi közösségek kulturális homogenitásának viszonylagossága Actualitatea educației interculturale și relativitatea omogenității culturale a comunităților

14.20-14.40	Deaconu Tudor (Mariana Țeicu)	Școala <i>Spațiu al Diversității</i> Centru Cultural în Comunitate Iskola <i>A Sokszínűség Tere</i> Kulturális Központ a Közösségben
14.45-15.05	Kovács Zoltán	Az elemi iskolások saját könyvtárának kialakítása. <i>Az első könyvem</i> projekt Crearea bibliotecii personale a elevilor din ciclul primar. Proiectul: <i>Prima mea carte</i>

2. terem, sala 2

Téma: Kétnyelvűség, többnyelvűség és nyelvtanulás
Tema: Specificul însușirii limbilor în context bilingv, multilingv

Moderátor/Moderator: Murvai Olga

13.30-13.50	Bíró Enikő	Harmadik nyelv elsajátítását befolyásoló tényezők és a domináns kétnyelvűség Factorii ce influențează însușirea limbii a treia pe fondul unui bilingvism asimetric
13.55-14.15	Molnár Tímea	Rolul L2 în context bilingv în achiziționarea L3 A kétnyelvűség és a második nyelv szerepe a harmadik nyelv elsajátításában
14.20-14.40	Papp Kincses Emese	Globalizáció és nyelvi romlás Globalizare și deteriorare lingvistică
14.45-15.05	Gál Noémi	A magyar nyelv Romániában a nyelvi revitalizáció eszköztárának fényében Limba maghiară în România, din perspectiva căilor de revitalizare lingvistică

15.10-15.30 Kávészünet/ Pauză de cafea

15.30-16.00 Beszámoló a délutáni szekciók előadásairól
Sumarul lucrărilor pe secțiuni (Andreia Maxim, Murvai Olga)

Műhelybeszélgetés: A magyar nyelv helyzete Romániában
Discuții de atelier: Situația limbii maghiare în România

16.00	Horváth István	A projekt bemutatása Prezentarea proiectului
	Kiss Tamás	<i>Demográfia, rétegződés, nyelvhasználat</i> (a felmérés és a minta bemutatása) <i>Demografie, stratificare socială, uz lingvistic</i> (prezentarea anchetei sociologice)
	Benő Attila	A <i>Demográfia, rétegződés, nyelvhasználat</i> kutatás első, szociolingvisztikai eredmények bemutatása Prezentarea primelor rezultate cu relevanță sociolingvistică ale proiectului <i>Demografie, stratificare socială, uz lingvistic</i>

A szerző azon a nyelven tartja az előadását, amilyen nyelven a programban a cím elsőként szerepel.

Prezentatorul își va susține lucrarea în limba în care titlul acesteia apare pentru prima oară în program.

Ádám Gábor

Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, Cluj
Etnokulturális Kisebbségek Forrásközpontja, Kolozsvár

Balázs Lajos

Sapientia EMTE, Csíkszereda
Universitatea Sapientia, Miercurea-Ciuc

Batizán Emese

CEU, Budapest
CEU, Budapesta

Batyai Szilvia

Pannon Egyetem, Veszprém
Universitatea "Pannon", Veszprém

Benő Attila

Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

Bíró Béla

Sapientia EMTE, Csíkszereda
Universitatea Sapientia, Miercurea-Ciuc

Bíró Enikő

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Sepsiszentgyörgy
Universitatea „Babeş-Bolyai”, Sfântu-Gheorghe

Breaz Mircea

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca

Bucin Mihaela

Szegedi Egyetem
Universitatea din Szeged

Buja Elena

Transilvania Tudományegyetem, Brassó
Universitatea Transilvania, Braşov

Calușer Monica

Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală, Cluj-Napoca
Etnokulturális Kisebbségek Forrásközpontja, Kolozsvár

Ciocian Maria Nicoleta

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca

Deaconu Tudor

Tanítók Háza, Resicabánya
Casa Corpului Didactic, Reşita

Ferencz Viktoria

II. Rakóczi Ferencz Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász
Școala Superioară Maghiară II Rakóczi Ferencz din Berehovo, Ucraina

Fodor László

Sapientia EMTE, Marosvásárhely
Universitatea Sapientia, Târgu-Mureș

Gál Noémi

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

Gencărau Ștefan

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

Gergely Erzsébet

Országos Közoktatási Tanterv- és Vizsga-központ, Bukarest
Ministerul Educației, Cercetării și a Inovării, București

Gheorghe Mihaela

Transilvania Tudományegyetem, Brassó
Universitatea Transilvania, Braşov

Horváth István

Nemzeti Kisebbségkutató Intézet; Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităţilor Naţionale; Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

Indreica Simona

Transilvania Tudományegyetem, Brassó
Universitatea Transilvania, Braşov

Kiss Tamás

Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár
Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităţilor Naţionale, Cluj-Napoca

Kontra Miklós

Szegedi Tudományegyetem; MTA Nyelvtudományi Intézete, Budapest
Universitatea din Szeged; Institutul de Lingvistică al Academiei Maghiare, Budapesta

Kovács Zoltán

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

Lengyel Zsolt

Pannon Tudományegyetem, Veszprém
Universitatea „Pannon”, Veszprém

Mandel Kinga

MTA Kisebbségkutató Intézet, Budapest; Savaria Nyugat Magyarországi Egyetem,
Szombathely
Academia Maghiară-Centrul de Cercetare a Problemelor Interetnice, Budapesta; Universitatea
din Szombathely

Márku Anita

Pannon Egyetem, Veszprém
Universitatea „Pannon”, Veszprém

Maxim Andreia

Csiky Gergely Iskola Csoport, Arad
Grup Şcolar Csiky Gergely, Arad

Mohácsek Magdolna

Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár
Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităţilor Naţionale, Cluj-Napoca

Molnár Tímea

Szegedi Tudományegyetem
Universitatea din Szeged

Murvai Olga

Sapientia EMTE, Marosvásárhely
Universitatea Sapientia. Târgu-Mureş

Pál Enikő

Sapientia EMTE, Csíkszereda
Universitatea Sapientia, Miercurea-Ciuc

Paliga Sorin

Bukaresti Tudományegyetem
Universitatea din Bucureşti

Papp Kincses Emese

Sapientia EMTE, Csíkszereda
Universitatea Sapientia, Miercurea-Ciuc

Pletl Rita

Sapientia EMTE, Marosvásárhely
Universitatea Sapientia. Târgu-Mureş

Sárosi Márdirosz Krisztina-Mária

Szabó T. Attila Nyelvi Intézet (MTA) Kolozsvár
Institutul Lingvistic Szabó T. Attila, Cluj-Napoca

Sorbán Angella

Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

Tódor Erika Mária

Sapientia EMTE, Csíkszereda
Universitatea Sapientia, Miercurea-Ciuc

Teicu Mariana

Romul Ladea I-VIII Osztályos Iskola, Oravicabánya, Krassó-Szörény megye
Şcoala cu clasele I-VIII *Romul Ladea*, Oraviţa, jud. Caraş-Severin

Vincze László

Gazdaságtudományi Egyetem, Helsinki
Universitatea de Ştiinţe Economice din Helsinki

Vitos Katalin

Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár
Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităţilor Naţionale, Cluj-Napoca